

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 63/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s., Drieňová 24, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Marián Masarik, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob 15/2017 z 1. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s., Drieňová 24, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného

porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 15/2017 z 1. augusta 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je v procesnom postavení žalovanej v konaní o zaplatenie sumy 1 995 339,47 € s príslušenstvom vedenom na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 54 Cb 181/2012. Okresný súd v označenom konaní rozhodol uznesením z 19. októbra 2016, ktorým konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 42 Cb 281/2016. Sťažovateľka proti označenému uzneseniu okresného súdu o prerušení konania podala odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

3. Sťažovateľka v sťažnosti vyjadruje svoju nespokojnosť s napadnutým uznesením krajského súdu. Napadnuté uznesenie považuje za arbitrárne a nespravodlivé, pričom argumentuje a predostiera svoj vlastný pohľad na vec. Vychádzajúc z vlastného právneho posúdenia veci dochádza k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu boli porušené jej označené práva.

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí tejto sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol tak, že vysloví porušenie jej označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu o prerušení konania.

8. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým podotýka, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom

prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

10. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

11. Zároveň ústavný súd pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

12. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

13. Podstatná námietka sťažovateľky spočíva v tvrdenom zásahu krajského súdu do jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť tým, že na jej právnu argumentáciu uplatnenú v odvolaní nereagoval ústavne konformným spôsobom, keď potvrdil uznesenie okresného súdu o prerušení konania. Sťažovateľka namieta arbitrárnosť napadnutého uznesenia krajského súdu založenú na jej názore, že jeho právne závery sú založené na nesprávnej interpretácii relevantných noriem.

14. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

15. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Krajský súd v podstatnom na odôvodnenie svojho uznesenia uviedol:

„15. Podľa § 164 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

16. Odvolací súd považuje napadnuté uznesenie za vecne správne. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím dôvodom žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

17. Ustanovenie § 164 CSP upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, resp. voľbu súdu z jednotlivých opatrení (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, riešenie tzv. predbežnej otázky) slúžiacich účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania, je ale potrebné podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv strán sporu rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo.

18. Pritom nevyhnutným predpokladom pre postup v zmysle ustanovenia §164 CSP, a teda pre to, aby súd bez urobena iného vhodného opatrenia prerušil konanie je to, že v inom prebiehajúcom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre jeho rozhodnutie. Ustanovenie § 164 za uvedených okolností umožňuje súdu prerušiť konanie najmä vtedy, ak predmet iných konaní vecne súvisí s konaním, v ktorom sa navrhuje prerušenie konania, resp. ich výsledok môže relevantne ovplyvniť výsledok prerušeného konania.

19. Odvolací súd má zato, že súd prvej inštancie dospel k správne rozhodnutiu, ktorým prerušil konanie vedené na Okresnom súde Bratislava II sp. zn. 54Cb/181/2012 do právoplatného skončenia konania sp. zn.42Cb/281/2016 vedeného taktiež na Okresnom súde Bratislava II. Odvolací súd po preštudovaní spisu je toho názoru, že nakoľko sa v konaní sp. zn. 42Cb/281/2016 bude zaoberať otázkou samotného posúdenia platnosti Zmluvy o nájme nehnuteľností zo dňa 24.09.2003, ako aj otázkou 2Cob/15/2017 týkajúcou sa posúdenia výmery predmetu nájmu, ktorá je sporná aj v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 54Cb/181/2012, a keďže je predmetom toho konania právne posúdenie

identickej Zmluvy o nájme nehnuteľností zo dňa 24.09.2003 bolo by v rámci zásady hospodárnosti konania zbytočné duplicitne vykonať dokazovanie.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje prerušenie konania podľa § 164 CSP za dôvodné.“

16. Predmetné rozhodnutie krajského súdu (nadväzujúce na právny názor okresného súdu) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

17. Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že napadnuté uznesenie krajského súdu zdôraznilo tú skutočnosť, že nešlo o prípad obligatórneho prerušenia konania, ale fakultatívneho. Vo veci konajúce súdy dospeli k záveru o vhodnosti prerušiť konanie, pričom svoje rozhodnutia opreli o § 164 Civilného sporového poriadku, ktoré umožňuje prerušiť konanie za predpokladu, že v prebiehajúcim konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre jeho rozhodnutie. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné konštatovať, že je na diskrecii súdu, či konanie preruší alebo nie. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, ktoré vedú k tvrdeniu, že okresný súd, ako aj krajský súd mohol postupovať aj inak a vyriešiť si ako predbežnú otázku aktívnej legitímácie v spore a tak rozhodnúť o žalobe, ústavný súd konštatuje, že aj v prípade, že sťažovateľka by mala v uvedenom pravdu, táto skutočnosť nie je spôsobilá sama osebe založiť protiústavnosť napadnutého uznesenia krajského súdu,

pokiaľ procesný predpis umožňoval konajúcemu súdu za daných okolností zvoliť takýto postup a takto rozhodnúť, pričom zároveň boli splnené zákonné predpoklady na takýto postup a rozhodnutie. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani skutočnosť, že uznesenie o prerušení konania je rozhodnutím procesnej povahy, teda nejde o rozhodnutie vo veci samej. Aj z toho dôvodu takéto rozhodnutie spravidla ani nie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených základných práv a slobôd.

18. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľky. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky (na zrušenie uznesenia krajského súdu a priznanie náhrady trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2018